

Aleg. 133

Wniosek.

Zważywszy, że dzisiejszy ustrój szkolnictwa naszego ludowego w Galicyi nie odpowiada potrzebom włościactwa naszego pod względem praktycznego wychowania naukowego;

zważywszy, że główną podstawą naszego społeczeństwa powinno być religijno-moralne wychowanie młodzieży w szkołach naszych, oparte nie na samem tylko udzielaniu nauki religijnej w przepisanych godzinach, ale na przykładzie moralnem samychże nauczycieli, którzyby swoim zachowaniem wpływali w powyższym kierunku na umysły i serca dzieci;

zważywszy wreszcie, że smutny fakt wielkiej liczby analfabetów w Galicyi stosunkowo do innych krajów, spowodowany jest jedynie brakiem nauczycieli, oraz kandydatów do stanu nauczycielskiego pomimo wielkich ofiar łożonych ze strony kraju tak na polepszenie płac nauczycieli, jakoteż na zakładanie licznych seminariów dla kształcenia adeptów, dlatego niżej podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby ustawę państwową odnoszącą się do szkół ludowych kształcenia kandydatów na nauczycieli zmienił o tyle, żeby dla szkół ludowych niższego typu otworzyć można odrębne seminaria nauczycielskie z mniejszym lecz więcej praktycznym planem naukowym, któreby na podstawie zezwolenia władzy duchownej połączone były z rozsianymi po kraju licznymi klasztorami męskimi i w którychby księża zakonni ku temu ukwalifikowani kandydatom stosownej nauki udzielali i w kierunku moralnym na ich przyszły zawód i stanowisko wpływali.

II. Wszelkie postanowienia co do warunków przyjęcia kandydatów do takich seminariów, zakresu ich nauki należy do ustawodawstwa krajowego z uwzględnieniem życzeń:

a) by kandydaci mogli być przyjęci a) w wieku od 14—30 roku życia, jeżeli posiadają odpowiednie wykształcenie, równające się ukończeniu 4-klasowej szkoły ludowej, co udowodnić należy egzaminem wstępnym bez względu na zawód starszych osób;

b) by okres nauki w tychże seminariach trwał lat dwa, a w razach wyjątkowych u starszych kandydatów i okazanych oraz udowodnionych zdolności tylko rok jeden;

c) by wynagrodzenie roczne tej kategorii nauczycieli wynosiło do 20-go roku życia po 15 zł. miesięcznie, wolne mieszkanie, opał i używanie gruntu szkolnego lub ogrodu, zaś po 20-tym roku życia po 20 zł. miesięcznie i dodatki w naturze jak wyżej, jednakże bez żadnych praw do emerytury, za to wolność zarobkowania w rzemiośle lub przemyśle po za godzinami szkolnemi;

d) czas udzielania nauki szkolnej w szkołach niższego typu rozpoczynałby się każdego roku z dniem 1. października, a kończyłby się z dniem 30. maja jako popisu szkolnego wobec władz miejscowych i rodziców przy wystawieniu świadectw szkolnych.

Lwów dnia 1. marca 1899.

Kramarczyk,

wnioskodawca.

Krempa, Niebyłowicz, Średniawski, Karol Dzieduszycki, Cielecki, Białoskórski, Szwed, Potoczek, Warzecha, Data, Wójcik, Bojko, Hupka, Żardecki, Dąbski, Trzeciecki, Witold, Niezabitowski, Osuchowski.